

The Centre of Palliative Care of Bjørnstjerne Bjørnson

Jana Nemcová
Martina Lepiešová

*Comenius University in Bratislava
Jessenius Faculty of Medicine in Martin
Institute of Nursing*

Background...

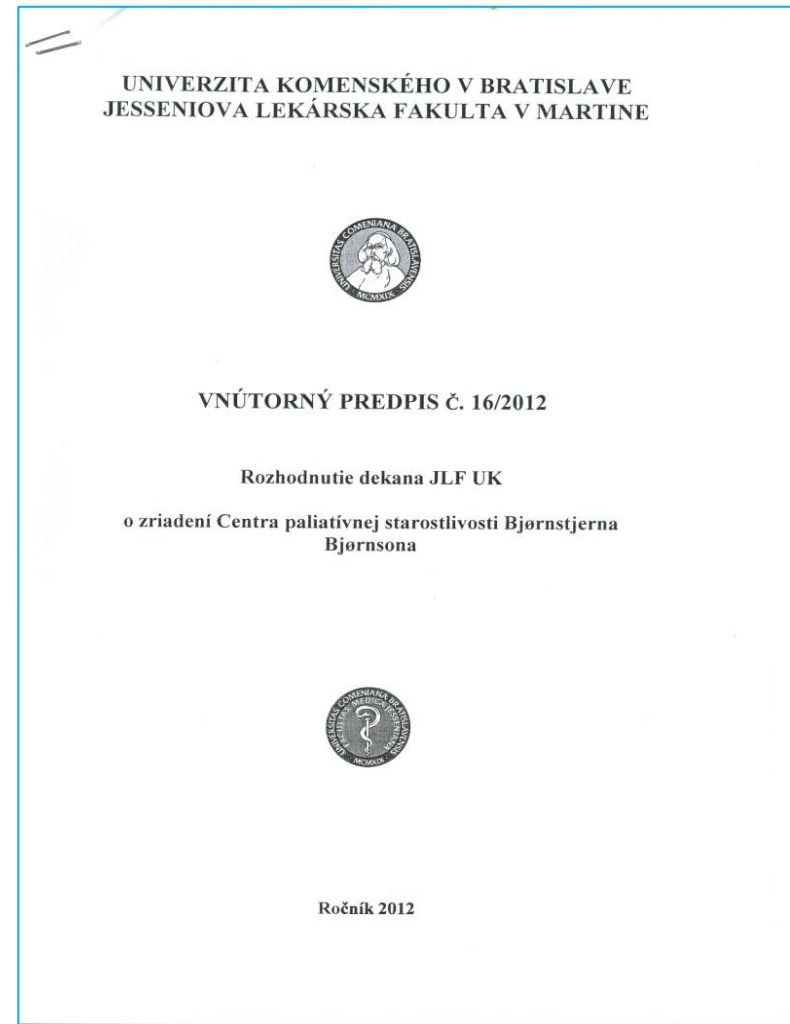
- considerable number of patients requiring palliative care
- specific clinical facility missing at regional level
- insufficient implementation of *evidence based practice*

- experiences with education and research in palliative care at the Institute of Nursing JF MED CU
  - since academic year 2005/2006 – MSc. study programme in Nursing (specifically oriented on palliative care)
  - research studies in this field

Background...

- cooperation with **Prof. Kjell Erik Strømskag**
(visiting professor of palliative medicine at JF MED CU since academic year 2009/2010)
- since **November 23rd 2009** → initiatives, meetings, discussions
  - *Prof. Kjell Erik Strømskag, MD, PhD.*
  - *Marta Kulichová, MD, CSc.*
  - *Stanislav Fabuš, MD*
  - *PhDr. Jana Nemcová, MSc., RN, PhD.*
  - *Martina Lepiešová, MSc., RN, PhD.*
- joint efforts to support research, education, training and clinical palliative care in Slovak – Norwegian context

The centre of palliative care of Bjørnstjerne Bjørnson

- support of the management of JF MED CU
- official establishment of the Centre at JF MED CU in Martin – instrument of foundation from **April 23rd 2012**

Bjørstjerne Bjørnson (1832 – 1910)

- Norwegian writer and fighter for the weaker and oppressed
  - strong relation to Slovak nation (fighting for the freedom and justice, for rights of Slovaks to self-determination and the Slovak language)
  - his last years' experience and attitude at the deathbed in confrontation with death and dying
- symbol of developing cooperation between Slovakia and Norway in the field of palliative care

The centre of palliative care of Bjørnstjerne Bjørnson

- **May 9th 2012**
opening ceremonial
- Norwegian Ambassador
in Slovakia
Ms. Trine Skymoen
- Norwegian writer
Mr. Edward Hoem
(the life and work of
Bjørnstjerne Bjørnson)

ÚSTAV OŠETR
vedica
doc. Mgr. KATARINA
ÚSTAV NELEK
STUDIJNYCH PROG
vedica
doc. Mgr. Mariana
ÚSTAV CUDZÍCI
vedica
Mária Buj

Norwegian model of palliative care

- 4 regional palliative centres → 2 basic divisions:
  - clinical
  - educational-research (the centre of excellence)
- close proximity and formal ties to university hospitals and medical faculties (incl. Institutes of Nursing)

Institute of Nursing at JF MED CU

= educational-research division of the centre

- the basis for education and research to promote clinical nursing practice in the field

RESEARCH

- research in the field of palliative care (in the conditions of home / community / institutionalised palliative care)
  - research in the field of education
  - dissemination of the research outcomes and results
  - application in the clinical practice / professional preparation of nurses
- to incorporate the centre to international network concerning research and expertise in palliative care

Research studies

- analysis of **the quality of life** of **patients** with advanced, incurable, life threatening disease
- **the quality of life** of **families** caring for dying relatives in home care
- assessment and analysis of **overload of nurses** and **relatives** (caregivers) caring for dying patients
- **managing nursing care**
- **symptom management** in patients receiving palliative care (including documentation and record keeping)
- **testing assessment / evaluation techniques, measurements and instruments**

Education and training

- educational programmes for **nurses**
  - MSc. study programme oriented on nursing in palliative care
  - specialized study trainings for nurses (certified interventions)
- educational programmes for **caregivers** and **volunteers** caring for dying patients

Educational and training programmes

- for **patients** with advanced, incurable, life threatening disease / **relatives**:
  - *symptom management*
  - *somatic, psychological, social and spiritual care*
  - *issues concerning end of life care*
  - *principles of common everyday care*
  - *communication of family members with dying relative*
- for **nurses** and **other health care professionals**:
  - *caregiver's roles*
  - *communication with patient's relatives and significant others*
  - *problems and needs of families within home care*
  - *psycho-social changes in family life*
  - *ethical issues*
  - *availability of support and strategies to cope with burden*
- for **volunteers**:
  - *principles of communication with dying patients and their relatives*
  - *ethical issues and aspects of end of life care*

The centre of palliative care of Bjørnstjerne Bjørnson

→ initiation of cooperation:

- Molde University College, the Faculty of Health Sciences, Norway
  - *Assist. Prof. Aud Jorunn Orøy MN, RN*
  - *Prof. Kjell Erik Strømskag MD, PhD*
- the Faculty of Medicine, Norwegian University of Science and Technology, Trondheim (NTNU), Norway
- the European Palliative Care Research Centre (PRC) in Trondheim, Norway
  - *Prof. Stein Kaasa MD, PhD*
- Centre for Palliative Care, c/o St Vincent's Hospital & Collaborative Centre of The University of Melbourne, Australia
  - *Prof. Peter Hudson RN, PhD*

The centre of palliative care of Bjørnstjerne Bjørnson

- web page

Univerzita Komenského v Bratislave
JESSENOVA LEKÁRSKA
FAKULTA V MARTINE

Aktuálne O fakulte Štúdium Veda Medzinárodné vzťahy Služby Linky

Všetky zprávy a články v jazyku: a. Český, b. slovenský a. c. Česká, b. slovenská, c. Angličtina, d. Angličtina

CENTRUM PALIATÍVNEJ STAROSTLIVOSTI BJØRNSTJERNE BJØRNSSONA NA JESSENOVEJ LEKÁRSKEJ FAKULTE, ÚSTAVE OŠETROVATEĽSTVA V MARTINE

Paliatívna starostlivosť sa zaoberá poskytovaním starostlivosti chorým, kde kauzálna liečba nie je možná a odhaľujúce symptómy spôsobujú utrpenie. Zabezpečuje pozitívne kvalitatívne paliatívne starostlivosť a výskum kvalitatívnej starostlivosti, výskum a prácu v kontexte interdisciplinárneho prístupu. Vychádza z etických zásad a týkajú sa skutočnosti, osobnej lekárskej fakulty v Martine, profesor RUDOLF JAN ČADKO, CSc. je spomínaný v Akademickom senáte zriaďovateľa, 23. 4. 2012 Centrum paliatívnej starostlivosti Bjørnstjerne Bjørnsona (Vnútrošný predpis č. 16/2012).

Centrum paliatívnej starostlivosti nesie meno významného norvéneho spisovateľa a pedagoga budúcnosť za práva slobody. Svojím vedením a Slovenskú národnú prílohu pripravujú sa nestoromným zasadovaním sa o úroveň práv. Slovník na seba zberá a vlastný jazyk ako aj symboli hovoriaci sa spolupráca v oblasti paliatívnej starostlivosti medzi Slovenskom a Nórskom. Na základe uvedeného nesie Centrum paliatívnej starostlivosti meno takého významného, medzinárodného, antického osobnosti.

Podnetom k založeniu centra bola aj spolupráca s nórskym lekárom Kjellom Erikom Strømskogom, MD PhD, ktorý pôsobí ako hosťujúci profesor na Jessenovej lekárskej fakulte a v súčasnosti je vedúcim paliatívneho tímu v Molde Hospitale a tiež profesorom norvejskej Univerzity pri viedach a Technológii v Trondheim v Nórsku. Jeho analýzy je podporované paliatívnu starostlivosť v európskom a medzinárodnom meradle. V spolupráci s týmto skorým a odvážnym lekárom, vedcom v oblasti paliatívnej starostlivosti, ako aj s podporou odovzdané JUF profesora RUDOLF JANA ČADKO, CSc., profesora RUDOLF ČADKO, MD, vedúceho Ústavu ošetrovateľstva, docentky HGR, Kataríny Žilavovej, PhD., sme mohli naše snahy vzdelávania a výskumu v oblasti paliatívnej starostlivosti ohľadne ústavnej zriaďovateľskej centra paliatívnej starostlivosti.

Ciele

Cieľom Centra Paliatívnej starostlivosti Bjørnstjerne Bjørnsona na JUF budú zamerané hlavne na výskum ošetrovateľskej a inštitucionálnej paliatívnej starostlivosti a realizáciu vzdelávacích programov pre potreby profesionálov, pacientov a ich rodín, ako aj odborníkov. Participovanie na prírastku čelov a úloh vzdelávania a výskumu v oblasti paliatívnej starostlivosti budú mať docenti a odborní asistenti, doktorandi na Ústave ošetrovateľstva JUF UK, pod vedením vedúcej ošetrovateľskej, doc. HGR, Kataríny Žilavovej, PhD.

Organizačná štruktúra

Sídlo Centra paliatívnej starostlivosti B. Bjørnsona je na Ústave ošetrovateľstva Jessenovej lekárskej fakulty v Martine.

Kontaktná adresa

Centrum paliatívnej starostlivosti B. Bjørnsona, JUF UK
Hlavná Nôra 5
036 01 Martin
Slovenská republika

Vedúca Centra paliatívnej starostlivosti B. Bjørnsona je **PhD. Jana Němcová, PhD.** (Absolventka *End-of-Life Nursing Education Consortium (ELNEC) - International Curriculum - Training Program*)

Obsahová štruktúra

Ústav ošetrovateľstva JUF UK zastrešuje výskumno-vzdelávaciu divíziu centra a garantuje bázu pre vzdelávanie a výskum za účelom podpory klinickej ošetrovateľskej praxe v oblasti paliatívnej starostlivosti.

I. Výskum

Cieľom v oblasti výskumu bude riešenie konkrétnych výskumných úloh v paliatívnej starostlivosti:

- 1. oblasť výskumu: na základe systematického prístupu (konceptualizácia, systematický prehľad literatúr) sa zameriame na osobné záväzných pohov súvisiacich s problematikou kvality života pacienta v kontexte paliatívnej starostlivosti. Zameriame sa na zmapovanie oblasti v ktorých pacienti s ochorením vyžadujúci paliatívnu starostlivosť vyžadujú najvyššiu úroveň starostlivosti, ako aj identifikáciu oblastí, ktoré sú pre ich kvalitu života významné. Súčasťou tejto fázy výskumu bude aj sledovanie oblasti kvality života opatrovateľov, sprívu a emocionálnu oblasť, socio-ekonomický stav a sociálne oblasti, ktoré sú najvýznamnejšie ovplyvňujúce starostlivosť o zomierajúceho;
- 2. oblasť výskumu: vedecmi mediami budeme analyzovať, identifikovať a porovnávať záťaž sestier pracujúcich v paliatívnej starostlivosti;
- 3. oblasť výskumu: vedecmi mediami budeme analyzovať, identifikovať a porovnávať záťaž opatrovateľov v kontexte rodiny pri poskytovaní starostlivosti zomierajúcemu;
- 4. oblasť výskumu: manažment, testovanie ošetrovateľskej dokumentácie, hodnotiacich techník a nástrojov.

II. Vzdelávanie

Cieľom centra v oblasti vzdelávania bude iniciovať a realizovať vzdelávacie programy v oblasti paliatívnej starostlivosti pre pacientov, ich príbuzných, profesionálov a opatrovateľov.

- vzdelávacie programy pre pacientov s nevyliečiteľným, život ohrozujúcim ochorením a pre ich príbuzných so zameraním na manažment symptomatickej, psychosociálnej a spirituálnej starostlivosti o pacienta, oblasť týždne sa starostlivosťou na konci života, princípy poskytovania bežnej starostlivosti a taktiky na komunikáciu členov rodiny so zomierajúcimi
- vzdelávacie programy pre sestry a iných zdravotníckych profesionálov so zameraním na rolu opatrovateľa, komunikáciu a rolu pacienta, potreby a problémy rodiny v domácim prostredí, psychosociálne zmeny v živote rodiny, etické otázky, dostupnosť pomoci a stratégie vykladania zŕžateľa
- vzdelávacie programy pre opatrovateľov so zameraním na zásady komunikácie so zomierajúcim a ich príbuznými a etické otázky a aspekty starostlivosti na konci života.

Slávnostné otvorenie

Slávnostné otvorenie centra sa uskutočnilo dňa 9. mája 2012 v záhrade Ústavu Milana Rastislava Štefánika, kde je v súčasnosti aj sídlo Ústavu ošetrovateľstva JUF UK. Slávnostné otvorenie bolo vykonané Trine Skjomedem a nórskym spolupráteľa Bjørnarda Hoelma, ktorý je autorom knihy o živote a diele Bjørnstjerne Bjørnsona.

<http://www.jfmed.uniba.sk/index.php?id=2048>

Thank you for your attention...

nemcova@jfmed.uniba.sk

lepiesova@jfmed.uniba.sk